

život v strachu

Chimamanda Ngozi Adichieová
Co ti svírá hrdlo

Host, 2023, překlad Petr Štádler, 247 stran

TEXT MÁRIA KARLAKOVÁ

FOTO HOST

HODNOCENÍ 95 %

Chimamandu Ngozi Adichie poznám ako bojovníčku za práva žien (ktoré stále nie sú všade samozrejmosťou) skrz knihy Feminizmus je pro každého a Milá Ijeawele aneb Feministický manifest v patnácti doporučeních, ale taktiež ako hrdinku, ktorá s neuveriteľným citom a rázanosťou otvára témy stretu kultúr, rasizmu, nerovnosti, identity, politickej situácie, medziľudských vzťahov a intimity. Kniha Amerikána bola tou mojou pohlcujúcou skúsenosťou.

Pri čítaní jej novej knihy s názvom Co ti svírá hrdlo sa v jeden moment smejem, plačiem, hnevám, hltam vetu za vetou a prajem si, aby to bolo inak, aby príbehy, ktoré práve čítam mali iný koniec alebo naopak nekončili. Tým by sa ale značný priestor nádeje a otázok vytratil. S údivom, s úžasom, s bolesťou žijem príbehy postáv, ktoré detailne popisuje Chimamanda Ngozi Adichie. Čo ti svírá hrdlo je pestrá zbierka dvadsiatich poviedok a približuje svet, ktorý sa neskladá len z pojmu Afrika. Je výraznou knihou

v literatúre, ktorá by mohla viac podporiť diskusiu o dôležitých globálnych témach a snád aj hlbšieho porozumenia sveta a seba navzájom.

Život v kulise, v bohastej ilúzií, sne, ktorý nevykresli realitu nikdy tak, ako o nej hovoria iní. Prikráslujeme, zveličujeme. Dezilúzia amerického sna. Neustále potlačovanie tým kým sme, odkiaľ prichádzame a v čo veríme. Je naozaj tak dôležité zapadnúť? Oni chcú byť ako my a my zas ako oni. To je ale blbosť, neexistuje žiadna pomyselná čiara, ktorá nás oddeľuje. Sme tu len my. My všetci. Môžeme sa naučiť porozumieť inej kultúre, aktívne sa o ňu zaujímať, rešpektovať a nie ju ignorovať. Na ničom inom, predsa nezáleží. Každý hľadáme svoju vlastnú identitu a skrz históriu a kultúru iných zemi v tomto prípade postkoloniálnu Nigériu môžeme lepšie porozumieť tej našej, zahodiť za hlavu tradície ktoré vytvárajú nerovnosť, všetko čo už nepotrebujeme a poučiť sa.

Každá poviedka prináša pohľad na život afrických žien a mužov z inej perspektívy. Milostné a rodinné vzťahy sú zasadené do prostredia Nigérie a USA, z ktorých sála neuveriteľná diverzita toho, čo je dôležité a aké otázky hlavne postavy riešia. Ako sa vysporiadať so sociálnymi a politickými vplyvmi týchto zemi? Korupcia

nigérijskej vlády, sociálne problémy, ekonomická nerovnosť, náboženská nenávisť, existenčné otázky a, keď sa na to nabalia problémy každodenného života neexistuje priestor to všetko pevne uchopiť. V moment, keď Adichie píše o genderových stereotypoch a nerovnosti v literárnom svete, ktoré sú hlboko pod povrchom, ako by vychádzala z vlastnej skúsenosti. Práve jej schopnosť nie len silných tém, ale aj autentického vykreslenia postáv plne emócií nám dáva možnosť prežitku a vďaka tomu je tato knihu silná a jedinečná.

Co ti svírá hrdlo bola v originále vydaná v roku 2009 a napriek tomu, že uplynulo štrnásť rokov, jej obsah je stále aktuálny a presahuje do súčasnosti. Ukazuje na fakt, že niektoré veci sa nezmenili a ich otázky sú stále v súčasnosti dôležité. Adichie dáva hlas ženám, v knihe sa sústreďuje na ženské postavy a ich životy. Nie je jednoduché a vlastne ani správne sa podriaďovať očakávaniu rodiny, konzervatívnym postojom, cudziemu mužovi, ktorého sme nikdy predtým nevideli, ísť naproti tomu koho z nás chce on nie my a prispôbiť cele naše bytie niekomu inému. Pošliapať naše sny a túžby, kvôli tomu, aby sme proste prežili.

Život v strachu by si predsa nikto z nás dobrovoľne nevybral.